

פרק 5 IP, FLAGS

- Special Purpose Registers ▶
- הזכרנו אותם כשדיברנו על מבנה המחשב ▶
- Instruction Pointer -IP ▶
  - קפיצות
  - פרוצדורות, פסיקות
- FLAGS - דגלים ▶
  - תנאים לוגיים
  - קפיצות מותנות

IP– Instruction Pointer

- ▶ IP מחזיק את הכתובת של הפקודה הבאה לביצוע
- ▶ העתיקו והריצו את הקוד הבא

IDEAL

MODEL small

STACK 100h

DATASEG

CODESEG

start:

mov ax, @data

mov ds, ax

mov ax, 1234h

mov bx, 0

mov bl, 34h

mov cx, 0

mov ch, 12h

quit:

mov ax, 4c00h

int 21h

END start

File Edit View Run Breakpoints Data Options Window Help **READY**

[ ]-CPU 80486- [ ]-2- [ ]

```

#base#start: mov ax, @data
cs:0000 B87B08      mov    ax,087B
#base#8:      mov ds, ax
cs:0003 8ED8        mov    ds,ax
#base#9:      mov ax, 1234h
cs:0005 B83412      mov    ax,1234
#base#10:     mov bx, 0
cs:0008 BB0000      mov    bx,0000
#base#11:     mov bl, 34h
cs:000B B334        mov    bl,34
#base#12:     mov cx, 0
cs:000D B90000      mov    cx,0000
#base#13:     mov ch, 12h
cs:0010 B512        mov    ch,12
#base#quit:   mov ax, 4c00h
  
```

ax	087B	c=0
bx	0000	z=0
cx	0000	s=0
dx	0000	o=0
si	0000	p=0
di	0000	a=0
bp	0000	i=1
sp	0100	d=0
ds	087B	
es	0869	
ss	087B	
cs	0879	
ip	0005	

```

ds:0000 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0008 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0010 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0018 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0020 00 00 00 00 00 00 00 00
  
```

ss:0108	0004
ss:0106	0000
ss:0104	0019
ss:0102	0403
ss:0100	52FB

IP - דוגמה (המשך)

File Edit View Run Breakpoints Data Options Window Help **READY**

[.] CPU 80486

```
#base#start: mov ax, @data
cs:0000 B87B08      mov     ax,087B
#base#8:      mov ds, ax
cs:0003 8ED8        mov     ds,ax
#base#9:      mov ax, 1234h
cs:0005 B83412      mov     ax,1234
#base#10:     mov bx, 0
cs:0008 B80000      mov     bx,0000
#base#11:     mov bl, 34h
cs:000B B334        mov     bl,34
#base#12:     mov cx, 0
cs:000D B90000      mov     cx,0000
#base#13:     mov ch, 12h
cs:0010 B512        mov     ch,12
#base#quit:   mov ax, 4c00h
```

2 [↑]

ax	1234	c=0
bx	0000	z=0
cx	0000	s=0
dx	0000	o=0
si	0000	p=0
di	0000	a=0
bp	0000	i=1
sp	0100	d=0
ds	087B	
es	0869	
ss	087B	
cs	0879	
ip	0008	

```
ds:0000 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0008 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0010 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0018 00 00 00 00 00 00 00 00
ds:0020 00 00 00 00 00 00 00 00
```

```
ss:0108 0004
ss:0106 0000
ss:0104 0019
ss:0102 0403
ss:0100 52FB
```

שנו את IP באופן ידני כך שבשום שלב ax לא יהיה שווה 1234h ▶

The screenshot shows a debugger window with the following assembly code and register values:

```

[.] - CPU 80486
#base#start: mov ax, @data
cs:0000 B87B08      mov     ax,087B
#base#8:      mov ds, ax
cs:0003 8ED8       mov     ds,ax
#base#9:      mov ax, 1234h
cs:0005 B83412      mov     ax,1234
#base#10:     mov bx, 0
cs:0008 BB0000      mov     bx,0000
#base#11:     mov bl, 34h
cs:000B B334       mov     bl,34
#base#12:     mov cx, 0
cs:000D B90000      mov     cx,0000
#base#13:     mov ch, 12h
cs:0010 B512       mov     ch,1
#base#quit:   mov ax, 4c00h

es:0000 CD 20 7D 9D 00 EA FF FF =
es:0008 AD DE 32 0B C3 05 6B 07 ;
es:0010 14 03 28 08 14 03 92 01 ;
es:0018 01 01 01 00 02 04 FF FF ;
es:0020 FF FF FF FF FF FF FF FF

ax 087B  c=0
bx 0000  z=0
cx 0000  s=0
dx 0000  o=0
si 0000  p=0
di 0000  a=0
bp 0000  i=1
sp 0100  d=0
ds 087B
es 0869
ss 087B
cs 0879
ip 0005
ss:0100 52FB
    
```

A dialog box titled "Enter new value" is open over the IP register value. The dialog has a text input field with a red cursor, and buttons for "OK", "Clip...", "Cancel", and "Help".

Enter item prompted for in dialog title

...

Start:

```
mov ax, @data
mov ds, ax
mov ax, 14
add ax, 1
add ax, 2
add ax, 4
```

quit:

...

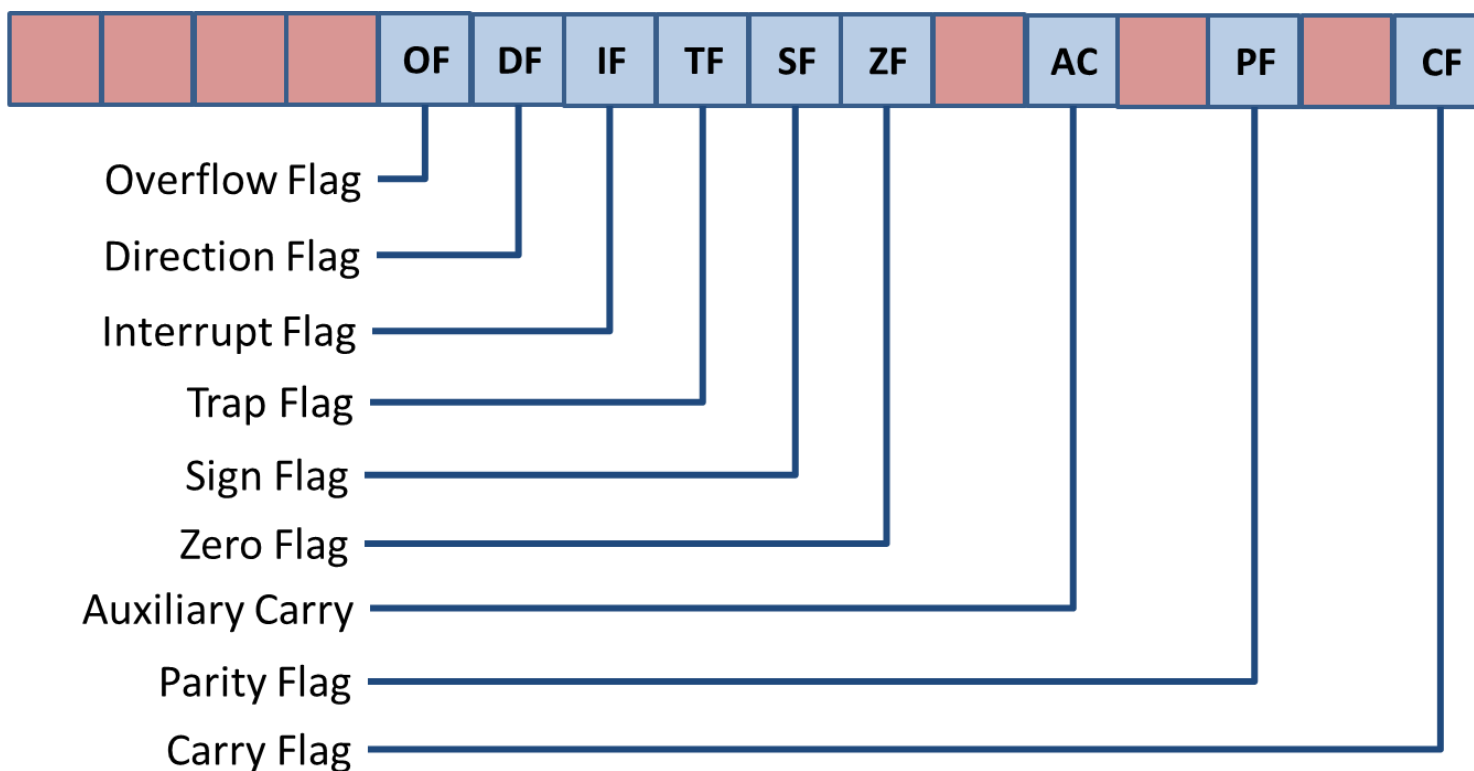
שנו את IP באופן ▶

ידני כך שבסוף
התוכנית ערכו של
ax יהיה 16

Processor Status Register – FLAGS

שונה מיתר הרגיסטרים ▶

16 ביט- כל ביט הוא אות חשמלי נפרד ▶

דגלי הבקרה Control Flags

▶ חלק מהדגלים הם Control Flags

- משמשים לבדיקת תנאים לוגיים ופעולות בקרה ("אם תנאי מתקיים אז בצע...")
- דגל האפס Zero Flag
- דגל הגלישה Overflow Flag
- דגל הנשא Carry flag
- דגל הסימן Sign Flag

▶ נראה את השימוש בהם כשנלמד פקודות בקרה וקפיצה

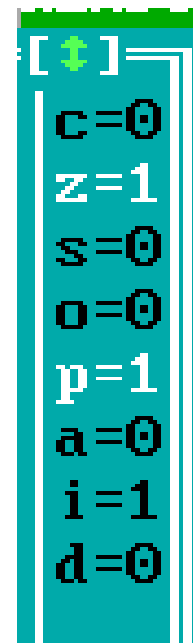
דגל האפס Zero Flag

▶ דגל האפס מקבל 1 אם לאחר הרצת הפקודה האחרונה
אופרנד היעד התאפס

◦ אופרנד היעד - המקום בו נשמרת התוצאה. רגיסטר או מקום בזיכרון.

▶ דוגמה:

- ▶ `mov al, 4Bh ; 75 decimal`
- ▶ `mov ah, 4Bh ; 75 decimal`
- ▶ `sub al, ah ; subtract al minus ah, result is 0`

דגל האפס Zero Flag

דוגמה נוספת: ▶

```
mov    al, 0FFh    ; 255 decimal
mov    ah, 01h     ; 1 decimal
add    al, ah      ; add al and ah, result is 256
```

הריצו ובידקו את מצב הדגלים ▶

צרו דוגמה שמדליקה את דגל האפס בעזרת פעולת **חיסור**. השתמשו ברגיסטרים של 16 ביט.

צרו דוגמה שמדליקה את דגל האפס בעזרת פעולת **חיבור**. השתמשו ברגיסטרים של 16 ביט.

הערה על תכנית הלימודים

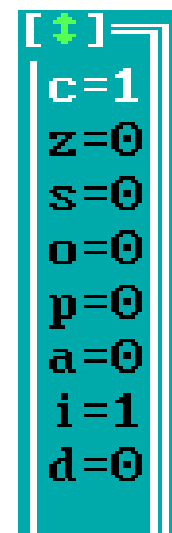
- ▶ המשך החומר בפרק זה הוא חובה לתלמידים שנבחנו באסמבלי במסגרת בחינת הבגרות בכתב (שאלון 899205).
- ▶ לתלמידים שלומדים אסמבלי במסגרת יחידת המעבדה, כפי שנלמדת בתכנית גבהים, המשך החומר הוא רשות.

דגל הנשא - Carry Flag

- ▶ מקבל את הערך 1 אם תוצאת הפעולה חורגת מתחום של מספרים unsigned. המעבד מתייחס אל כל הערכים בחישוב בתור unsigned. תחום החריגה:
- עבור 8 ביט: חריגה מהתחום 0-255
  - עבור 16 ביט: חריגה מהתחום 0-65,535

```

mov     al, 0C8h    ; 200 decimal
mov     ah, 64h     ; 100 decimal
add     al, ah      ; result is 300,
                   ; out of 8 bit range
    
```


צרו דוגמה שמדליקה את דגל הנשא. ▶
השתמשו ברגיסטרים של 16 ביט.

דגל הגלישה – Overflow Flag

- דומה לדגל הנשא, אך מקבל את הערך 1 אם תוצאת הפעולה חורגת מתחום של מספרים signed. התחום תלוי בגודלו של אופרנד היעד:
- עבור 8 ביט: חריגה מהתחום $-128 \rightarrow +127$
  - עבור 16 ביט: חריגה מהתחום: ? (חשבו בעצמכם!)
  - דוגמה (הריצו ובידקו את מצב הדגלים):

```

mov     al, 64h      ; 100 decimal
mov     ah, 28h      ; 40 decimal
add     al, ah        ; result is 140, out of
                     ; SIGNED 8 bit range
    
```


צרו דוגמה שמדליקה את דגל הגלישה. ▶
השתמשו ברגיסטרים של 16 ביט.

שאלה למחשבה

▶ האם הפקודות הבאות ידליקו את דגל הגלישה?

```
mov     ax, 0
```

```
mov     bx, 8888h
```

; same as:

; mov bx, 34952

```
sub     ax, bx
```

▶ ומה תהיה השפעתן על דגל הנשא?

פתרון חלק א'

- ▶ כשהמעבד בודק אם להדליק את דגל הגלישה overflow, הוא מתייחס לכל הערכים בפעולה בתור signed.
- ▶ לכן 8888h, הוא למעשה מספר שלילי (איך יודעים? הביט השמאלי הוא 1)
- ▶ על פי שיטת המשלים ל-2, נמצא את ערכו של 8888h על ידי מציאת ערכו של הנגדי החיובי:

1000 1000 1000 1000 ->

0111 0111 0111 1000 = 30564

כלומר 8888h הינו -30564, ולכן תוצאת החיסור שלו מאפס היא +30564, ערך זה אינו חורג מטווח הערכים שמדליקים את דגל הגלישה.

פתרון חלק ב'

- ▶ כשהמעבד בודק אם להדליק את דגל הנשא carry, הוא מתייחס לכל הערכים בפעולה בתור unsigned.
- ▶ לכן 8888h, שווה ל-34952+
- ▶ כאשר המחסר (במקרה זה 8888h) גדול מהמחוסר (במקרה זה 0) ישנה חריגה מהתחום שמוגדר לדגל הנשא.

[ ]-CPU 80486				1 [+]		
cs:0000	B87B08	mov	ax,087B	ax	7778	c=1
cs:0003	8ED8	mov	ds,ax	bx	8888	z=0
cs:0005	B80000	mov	ax,0000	cx	0000	s=0
cs:0008	BB8888	mov	bx,8888	dx	0000	o=0
cs:000B	2BC3	sub	ax,bx	si	0000	p=1
cs:000D	B8004C	mov	ax,4C00	di	0000	a=1
cs:0010	CD21	int	21	bp	0000	i=1

דגל הסימן Sign Flag

- ▶ יקבל את הערך 1 אם הביט המשמעותי (השמאלי) של התוצאה הוא 1.
- ▶ דרכים לראות שמספר signed הוא שלילי:
  - בבינארי- הביט השמאלי הוא 1
  - בהקסדצימלי- ה-Nibble השמאלי הוא בין 8 ל-F
- ▶ צרו תוכנית שמדליקה את דגל הסימן

צרו דוגמה שמדליקה את דגל הסימן. ▶

שיעורי בית א'

▶ האם ניתן לכתוב קוד שעל ידי פעולה אחת של חיבור או חיסור, מדליק בו זמנית את דגל הגלישה, את דגל הנשא ואת דגל הסימן? (אם כן - תנו דוגמה)

פתרון שיעורי הבית א'

▶ נתבונן בקוד הבא:

```
mov     ax, 0
mov     bx, 8000h
sub     ax, bx
```

- ▶ דגל הנשא carry יידלק כיוון שתוצאת החיסור של מספר חיובי מאפס היא שלילית- חורגת מהתחום
- ▶ דגל הגלישה overflow יידלק משום שהתרגום של 8000h למספר signed הוא -32768. אפס פחות 8000h שווה +32768, חורג (באחד...) מהתחום של דגל הגלישה.
- ▶ דגל הסימן sign יידלק משום שהביט השמאלי של התוצאה הוא 1

↑
c=1
z=0
s=1
o=1
p=1
a=0
i=1
d=0

שיעורי בית ב'

▶ האם ניתן לכתוב קוד שעל ידי פעולה אחת של חיבור או חיסור, מדליק בו זמנית את דגל הגלישה, את דגל הנשא ואת דגל האפס? (אם כן - תנו דוגמה)

פתרון שיעורי הבית ב'

▶ נתבונן בקוד הבא:

```
mov     ax, 8000h
mov     bx, 8000h
add     ax, bx
```

- ▶ דגל הנשא carry יידלק כיוון שתוצאת החיבור של המספרים – 10000h או 65536d, חורגת מהתחום (כלל לא ניתנת לייצוג על ידי 16 ביט).
- ▶ דגל הגלישה overflow יידלק משום שהתרגום של 8000h למספר signed הוא -32768d. תוצאת החיבור היא -65536d, חורגת מהתחום (כנ"ל, חורגת מתחום הייצוג של 16 ביט)
- ▶ דגל האפס יידלק משום שכל 16 הביטים הימניים בתוצאה הינם 0, כלומר הרגיסטר ax יתאפס.

↓
c=1
z=1
s=0
o=1
p=1
a=0
i=1
d=0

- ▶ דגל ה-IP- מצביע על ה-Opcode הבא
- ▶ **FLAGS**- סטטוס המעבד
- **Control Flags** נקבעים על סמך החישוב האחרון שבוצע
  - דגל האפס Zero Flag
  - דגל הגלישה Overflow Flag
  - דגל הנשא Carry flag
  - דגל הסימן Sign Flag
- בהמשך נראה שימושים ל(רוב) הדגלים